

Relacje międzypokoleniowe we wchodzeniu-w-dorosłość migrantów i migrantek. Badanie polskich rodzin młodych dorosłych w Niemczech i Norwegii (IRIMTA)

Migracja międzynarodowa polskich rodzin to jeden z ważniejszych tematów społecznych w życiu publicznym. O ile dobrze przebadane zostały zjawiska związane z Polkami i Polakami, którzy migrują jako dorośli i zakładają na emigracji rodziny, o tyle mniej uwagi poświęcano dotychczas polskim migrantom z kolejnych pokoleń, zwłaszcza w europejskich krajach przyjmujących. Tymczasem od akcesji Polski do Unii Europejskiej, która nasiliła zjawisko migracji rodzin, minęło już 18 lat. Zidentyfikowana luka badawcza oznacza, że niewiele wiemy o tym jak na emigracji radzą sobie dorosłe już dziś często dzieci polskich rodziców urodzone poza granicami kraju (tzw. drugie pokolenie) oraz te młode osoby, które przyjechały do nowego miejsca jako dzieci lub adolescenci (tzw. pokolenie półtora). Młodzi ludzie reprezentujący powyższe pokolenia migrantów i migrantek obecnie znajdują się w momencie życia, w którym wkraczają w dorosłe życie i kształtują swoją niezależność od rodziców i rodzin, z których pochodzą, zatem kluczowe jest pozyskanie informacji o tym jak kształtują swoje ścieżki i tożsamości.

Projekt IRIMTA zbada relacje - zwłaszcza międzypokoleniowe - w polskich rodzinach mieszkających w Niemczech i Norwegii, koncentrując się na różnych obszarach wchodzenia w dorosłość. Prześledzimy wpływ migracji na orientacje życiowe młodych osób w wieku 18-29 lat, a także wskażemy jakiego typu wsparcia udzielają młodym dorosłym polscy migranci jako rodzice. Korzystając z badań pokazujących, że migranci z pokolenia półtora i drugiego pokolenia doświadczają większych wyzwań w uzyskaniu autonomii - m.in. w zakresie wyprowadzki z domu rodzinnego czy ścieżek edukacyjno-zawodowych, skoncentrujemy się na przebiegu tych procesów w polskich rodzinach migracyjnych. Wskażemy także na międzypokoleniowy wymiar procesu wchodzenia w dorosłość w rzeczywistości naznaczonej kryzysem, pokazując jak młodzi dorośli i ich rodzice postrzegają i realizują międzypokoleniowe wsparcie. Uwzględnienie perspektywy młodych migrantów z drugiego pokolenia i pokolenia półtora, pozwoli sprawdzić jak młodzi ludzie poszukują swoich ścieżek między często konkurującymi ze sobą wizjami dorosłości z kraju wysyłającego (Polski/rodziców) i kraju przyjmującego (niemieckiego/norweskiego otoczenia, w tym rówieśników)

W projekcie wykorzystamy innowacyjne podejście jakościowe obejmujące wielostanowiskowe, multiperspektywiczne badanie podłużne. W praktyce oznacza to, że przeprowadzimy osiemdziesiąt wywiadów z parami młody dorosły (w wieku 18-29 lat) i rodzic z danej rodziny. Czerdziesiąt wywiadów zrealizujemy w Niemczech (20 rodzin) i kolejne czterdziesiąt w Norwegii (20 rodzin). Dodatkowo po około roku od pierwszych spotkań z badanymi, skontaktujemy się z badanymi ponownie, aby pozyskać dodatkowe informacje o zmianach w ich życiu.

Waga projektu zasadza się na pokazaniu unikatowej sytuacji młodych ludzi, których ścieżki do autonomii są kształtowane przez różne typy wchodzenia-w-dorosłość, z jednej strony modele z kraju pochodzenia, które mogą być preferowane przez ich rodziców, z drugiej zaś modele tranzycji-w-dorosłość dominujące w społeczeństwie przyjmującym i reprezentowane przez rówieśników. Wyniki badania przyczynią się do rozwoju socjologii młodych, rodzin i migracji, a także przełożą się na praktyczne rekomendacje dla polityk publicznych.